

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Arkivsak: 21/2
Møtedato/tid: 22.01.2021 kl. 09:00
Møtested: Teams

Møtet avvikles på Teams på grunn av covid – situasjonen i landet / kommunen. Det forsøkes å gjøre møtene så åpne som mulig ved at interesserte kan være tilhørere på Teams.

Påloggingslenken ligger på kommunens side og her:

<http://www.konsek.no/kontrollutvalg/indre-fosen/>

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Jorunn Sund på telefon 959 85 828, eller e-post: jorunn.sund@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 15.01.2021

Kurt Myrabakk (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Jorunn Sund
førstekonsulent
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør, Indre Fosen kommune og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
01/21	Orientering fra kommunedirektør - Stadsbygd omsorgssenter 22.01. 2021
02/21	Orientering fra kommunedirektøren - renseanlegget på Kvithyll 22.01.2021
03/21	Orientering fra kommunedirektøren - status tomt – VGS i Vanvikan 22.01.2021.
04/21	Orientering fra kommunedirektøren om flytting av ungdomstrinnet fra Stadsbygd og Vanvikan. 22.01.2021.
05/21	Orientering fra kommunedirektøren sluttregnskap for Smia - 22.01.2021.
06/21	Fjernmøter i kontrollutvalget mv..
07/21	Årsplan 2021
08/21	Referatsaker 22.01.2021
09/21	Eventuelt 22.01.2021
10/21	Godkjenning av protokoll 22.01.2021

Orientering fra kommunedirektør - Stadsbygd omsorgssenter 22.01.2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

22.01.2021

Saknr

01/21

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 21/5 - 1

Forslag til vedtak

Saksopplysninger

Kommunedirektøren innkalles til møte for å orientere om følgende:

(Sluttrapport for prosjektet er opplyst skal legges frem for kommunestyret innen utgangen av 2020.)

- Sluttregnskap for Stadsbygd omsorgssenter.
- Prosjektregnskap for kjøp og klargjøring av tomt for Stadsbygd helsesenter.

Orientering fra kommunedirektøren - renseanlegget på Kvithyll 22.01.2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

22.01.2021

Saknr

02/21

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 21/5 - 3

Forslag til vedtak

Informasjon tas til orientering.

Vedlegg

Sluttregnskap renseanlegg Kvithyll

Saksopplysninger

Kommunedirektøren innkalles til møte for å orientere om sluttregnskap for renseanlegg på Kvithyll samt pumpeledning til renseanlegget.
Prosjektregnskap.

Til kontrollutvalget Indre Fosen

OPPGRADERING AV RENSEANLEGG FOR AVLØPSVANN RISSA SENTRUM

Generelt

Det gamle renseanlegget ved Uddu er fra 1970-tallet og hadde et behov for oppgradering med «moderne» renseteknologi, som i dag består av «primærrensing» i silanlegg før utslipp til sjø. Fra 2013 og utover ble det startet med å sette av penger til dette i økonomi- og handlingsplanen for Rissa kommune.

Underveis pekte imidlertid Kvithyll-området seg ut som en bedre plassering for sjøutslipp for kloakkvann og det ble etter hvert valgt å legge det nye renseanlegget til området ved «Sørmoloen», på festet tomt fra Servi AS. Dette nødvendiggjorde at avløpsvann fra gamle Uddu renseanlegg måtte pumpes herfra og til Kvithyll.

Samtidig var det et behov for renovering av så vel vann- som avløpsnett internt i Kvithyllområdet, særlig utbygging av brannvannsdekning for industribedriftene (Fosen Yard AS, Servi AS mfl.)

Følgende anleggselementer har inngått i den totale utbyggingen:

1. Kloakksanering Kvithyllområdet inkl. ny pumpestasjon Hønsebyen og ny utslippsledning samt utbygging av vannledningsnett til brannvannsdekning (samarbeid Rissa vannverk SA).
- 2) Overføringsledning fra gamle Uddu renseanlegg til Kvithyll
3. Bygging av nytt kloakkrenseanlegg RA1 Kvithyll
4. Sanering av gamle Uddu renseanlegg¹⁾ og bygging av ny pumpestasjon²⁾ her for transport av avløpsvann fra Rissa sentrum m/omegn til Kvithyll (ferdigstilles nå i høst)

¹⁾ Deler av gamle Uddu renseanlegg vil framtidig benyttes som lager og serviceanlegg for Kommunalteknikk og Fosen Renovasjon IKS (avvanningsanlegg kloakkslam)

²⁾ Inntil ny pumpestasjon er på plass senere i høst pumpes kloakkvann provisorisk herfra og over til Kvithyll

Med denne utbyggingen har Rissa sentrum m/omegn fått et moderne og driftssikkert renseanlegg for behandling av kloakkvann for innbyggerne, dimensjonert for en hydraulisk kapasitet for inntil 5 000 personer og kapasitet på rensing som ligger over det som normalt kreves for sjøutslipp i regionen.

• Framdrift i de ulike prosjektene:

Internt kloakk- og vannforsyningsnett ble bygd ferdig på Kvithyll (2016). Omfatter nytt ledningsnett fra områdene Hønsebyen, Kvithyll ind.område, Felleskjøpet og Rissa Betong. (Samarbeidprosjekt mellom Rissa vannverk SA og Rissa kommune). Hele industriområdet er nå tilrettelagt for brannvannsdekning 50 liter/sek.

Ny utslippsledning (Ø315 PEH) er lagt ferdig i samsvar med gitt utslippstillatelse til utslipp på – 37m dybde sørvest for søndre molo.

Hovedentreprenør: Pallin AS   Regnskap: kr 2 mill.

- Ny overføringsledning mellom Uddu og Kvithyll ble ferdigstilt 2017 (pumpeledning).
Hovedentreprenør: Pallin AS   Regnskap: kr 3,7 mill.
- I 2018 ble ferdigstilt nytt renseanlegg RA1 Kvithyll med «primærrensing» ved Kvithyll. Anlegget skal besørge rensing av alt kloakkvann fra Rissa sentrum, Leira/Føll/Modalen, Vangen/Uddu/Sund, Hønsebyen/Kroknes/Kvithyll. Senere utvidelser: Føll/Sunde/Garmo/Foss/Melhus/Rokseth (2019/20)

- Dimensjonerende kapasitet RA1 Kvithyll: 5 000 pe (fullt utnyttet)
- Utslippstillatelse for RA1 (5 000 Pe) gitt av Rissa kommune 24.06.2015.
- Mattilsynet har godkjent utslippssted ift næringsmiddelbedriften Snadder og Snaskum)

Hovedentreprenør: Totalentreprenør P. Bakøy AS   Regnskap: 31,5 mill kroner

- Det gamle renseanlegget ved Uddu fases ut nå i høst. Deler av bygget rives for å få plass til pumpestasjon på egen tomt. Pumpestasjonen skal transportere alt avløpsvann fra Rissa sentrum m/omegn til det nye renseanlegget. Dagens utslippsledning ved Uddu fases ut og benyttes som framtidig nødoverløp i tilfelle pumpestans, vedlikeholdsarbeider osv.

Pumpestasjon Hønsebyen vil også bli satt ned i høst for transport av kloakk fra Hønseby-områdene til nytt renseanlegg. Tilrettelegges for mobil nødstrømforsyning pga nærhet til Snadder og Snaskum AS sitt sjøvannsinntak.

Entreprenører: Pallin AS (grunnarbeider) og Xylem Water Solutions Avd. Trondheim (maskin)
Regnskap: Pallin AS: 5,2 mill kroner   Xylem AS: 2,5 mill kroner

Kontraheringer av entrepriser:

Utbyggingen omfatter 5 hovedentrepriser. Kontrahering av alle entreprisene er gjennomført iht lov om offentlige anskaffelser etter «Forsyningsforskriften». Bruk av denne forskriften har muliggjort, med unntak av renseteknisk utstyr og pumpestasjoner, at bare lokale entreprenører har konkurrert om delentreprisene.

Samlet forbruk alle entrepriser pr. 12.01.2021 viser forbruk: kr 44,8 mill.

Regnskap	Leverandør:	Opprinnelig avtale	Slutfaktura	Regnskap	Inkl. mva
Renseanlegg Kvithyll	Peter Bakøy AS	24 500 000	683 693	25 183 693	31 480 000
Avløp og vannforsyning Kvithyll	Pallin AS	3 858 065	283 889	4 141 954	5 177 000
Pumpeledning Uddu - Kvithyll	Pallin AS	2 535 616	452 531	2 988 147	3 735 000
Fjerning av forurenset masse	Pallin AS	120 999		120 999	151 000
Utslippsledning for renseanlegg Kvithyll	Pallin AS	1 524 960	110 000	1 634 960	2 044 000
APS Hønseby	Xylem	556 144	0	556 144	695 000
APS Uddu	Xylem	1 288 449	0	1 288 449	1 611 000
Totalt		34 384 233	1 530 113	35 914 346	44 893 000

Orientering fra kommunedirektøren - status tomt – VGS i Vanvikan 22.01.2021.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

22.01.2021

Saknr

03/21

Saksbehandler Jorunn Sund**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 21/5 - 6

Forslag til vedtak

Informasjon tas til orientering.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har tidligere fått en orientering om kjøp og klargjøring av tomt til VGS i Vanvikan og status på dette. Forholdet omkring finansiering, om å eie, leie og hvem som bærer hvilke kostnader var ikke avklart. Er dette avklart i dag?

Status for tomt – VGS i Vanvikan. Orientering om løsningen/avtale for de 18 mill kr som Indre Fosen skal bidra med. (Lånte penger.)

Kontrollutvalget ønsker å få lagt frem avtale som er inngått.

Orientering fra kommunedirektøren om flytting av ungdomstrinnet fra Stadsbygd og Vanvikan. 22.01.2021.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

22.01.2021

Saknr

04/21

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 21/5 - 5

Forslag til vedtak

Informasjon tas til orientering.

Saksopplysninger

Kommunedirektøren innkalles til møte for å orientere om:

Orienteringen gjelder behandlet vedtak i kommunestyre sak 92/2020 «Budsjett for 2021. Økonomi- og handlingsplan 2022-2024». I vedtaket punkt 7, står det «Ungdomstrinnet ved Stadsbygd og Vanvikan skoler samles på Åsly. Administrasjonen utreder hvilket tidspunkt dette kan gjennomføres best både faglig og Økonomisk. »

Analyse av oppdraget, analyse i forhold til:

- *Ny skole – Stadsbygd, tidsplan*
- *Endring av skolestruktur, opplæringsloven § 8-1*

Kontrollutvalget ønsker status på prosessen.

Kontrollutvalget har fått 3 henvendelser og 1 lovlighetskontroll av vedtak som er fattet i kommunestyret i sak 92/2020. Henvendelsene er svart opp av tidligere sekretær i 2020.

Svarbrev er sendt avsender og ligger som vedlegg med kopi til ordfører etter telefonsamtale med ordfører.

Når det gjelder lovlighetskontroll er det regler i kommuneloven for dette. Det er viktig at lovlighetskontroll sendes til riktig organ for ikke å miste tid. Kontrollutvalget ønsker kopi ved senere anledning.

Medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget kan henvende seg til statsforvalteren for å få kontrollert om en avgjørelse fra for eksempel kommunestyret er lovlig, jf. kommuneloven § 27-1. Statsforvalteren kan i tillegg på eget initiativ ta en avgjørelse opp til lovlighetskontroll. Statsforvalteren kan ikke gjennomføre en lovlighetskontroll på alle typer avgjørelser.

Tre eller flere medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget kan sammen kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Et slikt krav må fremmes innen tre uker fra vedtaket ble truffet. Fristreglene i forvaltningsloven § 30 gjelder. Kravet skal settes fram for det organet som traff vedtaket. Hvis organet opprettholder vedtaket, skal saken sendes til departementet.

Orientering fra kommunedirektøren sluttregnskap for Smia - 22.01.2021.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

22.01.2021

Saknr

05/21

Saksbehandler Jorunn Sund**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 21/5 - 4**Forslag til vedtak**

Informasjon tas til orientering.

Saksopplysninger

Kommunedirektøren innkalles til møte for å orientere om sluttregnskap for Smia.
Prosjektregnskap.

Fjernmøter i kontrollutvalget m.v.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

22.01.2021

Saknr

06/21

Saksbehandler Jorunn Sund**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 21/4 - 1

Forslag til vedtak

1. I ekstraordinære tilfeller ønsker kontrollutvalget fortsatt å kunne benytte fjernmøter som møteform.
2. Saken oversendes kommunestyret til orientering.

Saksopplysninger

Forskrift om fjernmøter og skriftlig saksbehandling av 13. januar 1993 nr. 4035, forbød kontrollutvalg å avholde fjernmøter. Denne forskriften ble opphevet med midlertidig forskrift av 13. mars 2020 nr. 278. Midlertidig forskrift ble vedtatt for å hindre spredning av Covid-19 og skulle lette gjennomføringen av fjernmøter i kommuner og fylkeskommuner.

Forskriften av 13. mars har en bestemmelse som sier at den oppheves 1. august 2020, og forskriften er ikke forlenget. Etter dette foreligger det nå ingen forskrifter for avvikling av fjernmøter.

Etter de vanlige bestemmelsene i kommuneloven kan imidlertid alle organer, også kommunestyret og kontrollutvalget, ha fjernmøte i nesten alle saker forutsatt at kommunestyret/fylkestinget har gjort vedtak om dette. I kommuneloven (koml). § 11-7 heter det:

*§ 11-7. Fjernmøter**Kommunestyret og fylkestinget kan selv beslutte at folkevalgte organer i kommunen eller fylkeskommunen skal ha adgang til å holde møter som fjernmøte.**Fjernmøte innebærer at deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. Kravene som ellers gjelder for møter, gjelder også for fjernmøter.**Et møte som skal lukkes etter § 11-5 andre ledd, kan ikke holdes som fjernmøte.**Departementet kan gi forskrift om krav til gjennomføring av fjernmøter, unntak fra kravet i andre ledd om at møtedeltakerne skal se hverandre og unntak fra tredje ledd*

Fjernmøte er omtalt i reglement for folkevalgte organ pkt. 18, men reglementet sier ikke noe om adgangen til å benytte dette . Dersom kommunestyret åpner for dette, må det tas inn i reglementet. For fjernmøter skal for øvrig de samme reglene gjelde som for fysiske møter, herunder at allmennheten sikres tilgang til å følge møtet.

Kommunaldepartementet har 07.09.20 sendt et lovendringsforslag, med høringsfrist 14.09.20, som åpner for at møter som skal lukkes, frem til 01.07.21, også kan avholdes som fjernmøte.

Vurdering

Midlertidig forskrift av 13. mars 2020 nr. 278 ble ikke forlenget etter 1. august 2020. Dette innebærer at hvis kontrollutvalget ønsker å fortsette med fjernmøter må kommunestyret vedta dette, jfr. koml. § 11-7 første ledd.

Fysiske møter vil normalt være den beste måten å gjennomføre et møte på. Under Covid 19-pandemien våren 2020 har ordningen med fjernmøter fungert godt som alternativ møteform, også for kontrollutvalget. Hvis det kommer ut lokale utbrudd av pandemien, eller det oppstår andre forhold som gjøre det vanskelig å avvikle fysiske møter, vil det være hensiktsmessig at det åpnes opp for å gjennomføre møter som fjernmøter i kontrollutvalget også for fremtiden. En antar dette behovet også vil gjelde kommunens øvrige folkevalgte organ.

Sekretariatet viser til det utsendte høringsforslag på at fjernmøter også kan brukes når møter skal lukkes etter KL § 11-5. Dette viser at Covid-19 pandemien fort endrer situasjonen.

Dersom kontrollutvalget, for såvidt også andre folkevalgte organ etter kommuneloven, skal ha mulighet til å benytte seg av fjernmøter, må kommunestyret gjøre vedtak om dette, jf. koml. § 11-7.

Årsplan 2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

22.01.2021

Saknr

07/21

Saksbehandler Jorunn Sund**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 21/4 - 2

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar det fremlagte forslag til årsplan for sin virksomhet i 2021.
2. Kontrollutvalgets årsplan oversendes kommunestyret til orientering.

Saksopplysninger

Årsplanen for 2021 viser kontrollutvalgets planer for sin virksomhet og er utarbeidet på et overordnet nivå. Planen er ikke en detaljert beskrivelse av kontrollutvalgets virksomhet. Det legges opp til 8 møter i 2021. Kontrollutvalget jobber sammen om planene i møtet.

Utkast til årsplan må ses på som en skisse over de aktiviteter kontrollutvalget vil ta for seg i løpet av året, jfr.tabellen. Kontrollutvalget må uansett ha rom til å omprioritere dersom vanskelige eller viktige saker skulle komme frem gjennom året. Noe usikkerhet ved gjennomføring og planlegging av fysiske møter og besøk pga covid - 19.

Årsplanen vedtas av kontrollutvalget selv og sendes kommunestyret til orientering.

Forslag til kontrollutvalgets årsplan for 2021 følger vedlagt.

Kontakten med kommunestyret

Som kommunestyrets organ for å drive kontrollarbeid, bestreber kontrollutvalget seg for å være kjent og synlig for medlemmene i kommunestyret. Utvalgets leder ønsker med visse mellomrom å orientere kommunestyret om utvalgsarbeidet. Når kontrollutvalget oversender saker til behandling, vil utvalgsleder være til stede i kommunestyremøtet, og sakene må være presentert slik at kommunestyret kan oppleve dem som nyttige og informative. Dette gjelder ikke minst rapporter fra forvaltningsrevisjon og eierskaps-kontroll, som skal hjelpe kommunen til å forbedre tjenestekvaliteten. Undersøkelse er også et aktuelt redskap for kontrollutvalget for å klargjøre fakta og ansvar i konkrete saker. Kontrollutvalget skal følge opp forvaltningsrevisjoner i dialog med administrasjonen, og bør i større grad involvere kommune-styret for å se til at vedtatte tiltak blir gjennomført.

Henvendelser fra publikum

Alle skriftlige henvendelser som kommer inn til sekretariatet blir lagt fram for kontrollutvalget, som tar stilling til om utvalget vil behandle saken og hvordan den skal følges opp. Kontrollutvalget har en stor oppgave i å informere innbyggerne om både utvalgets muligheter og begrensninger på dette området. Innbyggerne bør oppmuntres til å kontakte utvalget når kommunale tjenester svikter, samtidig som utvalget forklarer at det ikke tar stilling i enkeltsaker, men kan benytte slike saker til å påpeke mangler i system og praksis.

Virksomhetsbesøk

For å ha god kjennskap til kommunens virksomhet og kunne kommunisere med ansatte, ønsker kontrollutvalget å besøke kommunale avdelinger/institusjoner og selskaper der kommunen har eierinteresser. Utvalget bestemmer hvor ofte det ønsker å gjennomføre slike besøk. Pga Covid-19 vil denne aktiviteten fortsatt bli begrenset,

og det kan være mer aktuelt å få orienteringer fra administrasjonen i utvalgsmøtene.

Media

Er kontrollutvalget fortsatt ukjent for innbyggerne? Utvalget bør drøfte hvordan det vil bruke lokale media for å nå ut med informasjon. Dette inkluderer presentasjonen av kontrollarbeidet på kommunens nettside.

Utvalgets faglige oppdatering

Medlemmene i kontrollutvalget får tilbud om å delta på faglige samlinger. Som følge av smitteverntiltak kan mange av disse bli erstattet av digitale konferanser og kurs.

Koronapandemien gjør kommunens risiko- og vesentlighetsbilde mer uforutsigbart, og dette kan virke inn på hva som må prioriteres i kontrollarbeidet. Fjernmøter (Teams) vil være et alternativ til fysiske møter.

Møteplan for kontrollutvalget som vedlegg

Referatsaker 22.01.2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

22.01.2021

Saknr

08/21

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 21/5 - 2

Forslag til vedtak:

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

Svar på henvendelse til kontrollutvalget angående sak 2136 i Indre Fosen..msg

Lovlighetskontroll

Må kunne dokumentere saklige hensyn når kommunen selger til en som ikke hadde høyeste bud

Energiselskap slipper ikke unna offentlighetsloven

Er det to forslag til budsjett, stemmes det alternativt slik at ett får flertall

Saksopplysninger

1. Svar på henvendelse til kontrollutvalget angående sak 2136 i Indre Fosen..msg.
2. Lovlighetskontroll.
3. Må kunne dokumentere saklige hensyn når kommunen selger til en som ikke hadde høyeste bud.
4. Energiselskap slipper ikke unna offentlighetsloven.
5. Er det to forslag til budsjett, stemmes det alternativt slik at ett får flertall.

Jorunn Sund

Fra: Jorunn Sund
Sendt: 7. januar 2021 12:25
Til: trine_pe@live.no
Kopi: Kurt Myrabakk; bjornar.buhaug@indrefosen.kommune.no
Emne: Svar på henvendelse til kontrollutvalget angående sak 21/36 i Indre Fosen.

Svar på henvendelse til kontrollutvalget angående sak 21/36 i Indre Fosen.

Kontrollutvalgsleder har mottatt din henvendelse den datert 29.12.2020.

Kontrollutvalget takker for deres henvendelse.

Kontrollutvalget har fått en henvendelse om lovlighetskontroll av vedtak som er fattet. Når det gjelder lovlighetskontroll er det spesielle regler for dette. Det er viktig at lovlighetskontroll sendes til riktig organ for ikke å miste tid.

Medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget kan henvende seg til statsforvalteren for å få kontrollert om en avgjørelse fra for eksempel kommunestyret er lovlig, jf. kommuneloven § 27-1. Statsforvalteren kan i tillegg på eget initiativ ta en avgjørelse opp til lovlighetskontroll. Statsforvalteren kan ikke gjennomføre en lovlighetskontroll på alle typer avgjørelser.

Tre eller flere medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget kan sammen kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Et slikt krav må fremmes innen tre uker fra vedtaket ble truffet. Fristreglene i forvaltningsloven § 30 gjelder. Kravet skal settes fram for det organet som traff vedtaket. Hvis organet opprettholder vedtaket, skal saken sendes til departementet.

Råder dere til å henvende dere til kommunestyre / ordfører. Kontrollutvalget ønsker kopi av også slike saker.

Mvh

Jorunn Sund

Førstekonsulent

Konsek. Trøndelag IKS

Tlf: 95 98 58 28

Mailadresse: jorunn.sund@konsek.no

Indre Fosen Kommune
v/ kontrollutvalget *fordfører*
Postboks 23
7101 Rissa

Ønske om ny vurdering – Anmodning om Lovlighetskontroll på PS 92/2020 Budsjett og økonomi- og handlingsplan 2022-2024 punkt 7

I sak 92/2020 behandlet kommunestyre «Budsjett 2021 og Økonomi- og handlingsplan 2022-2024».

I vedtaket punkt 7, står det «Ungdomstrinnet ved Stadsbygd og Vanvikan skoler samles på Åsly. Administrasjonen utreder hvilket tidspunkt dette kan gjennomføres best både faglig og økonomisk.»

Avstemmingen 21 mot 16 stemmer viser klart at de folkevalgte er i sterk tvil. I seg selv er dette svært uheldig- og kan åpne for lange strider og motsetninger mellom bygdene i Indre Fosen. Tilsynelatende gjelder dette vedtaket ungdomstrinnet ved Vanvikan og Stadsbygd skoler. Det kan se ut som kommunen i liten grad evner å håndtere slike viktige saker som skolestruktur på en forsvarlig og god måte. Skolestruktur skal ikke kunne endres gjennom så tilfeldige og rotete prosesser som dette.

Demokratiets sikkerhetsventil

Regelverket i Kommuneloven kapittel 27, Lovlighetskontroll, er av mange fylkesmenn omtalt som «Demokratiets sikkerhetsventil». Loven gir kommunestyret mulighet til å vurdere saken på nytt – og eventuelt omgjøre/endre vedtaket sitt – uten å påføre fylkesmannen ekstraarbeid med behandling av saken.

Å endre skolestruktur er noe av det mest dramatiske en kommune kan gjøre mot innbyggerne i en kommune. Uansett utfall, har vedtaket omfattende konsekvenser for barn, foreldre, familier – og dermed hele lokalsamfunnet.

Det er her fremmet ett benkeforslag som vil kunne gi omfattende konsekvenser for:

- Barn og foreldre sitt daglige liv og arbeid
- Påvirke innbyggerne og mulige tilflytters planer for bosetting i Indre Fosen kommune

Av denne grunn må endringer i skolestruktur håndteres i tråd med regelverket om kommunal forskrift, jf. opplæringsloven §8-1. I tillegg må slike prosesser være hjemlet i kommunens egne styringsdokumenter og forskrifter. Dette sikrer at kommunestyre vedtar gjennomtenkte, langsiktige og fremtidsrettede vedtak, som sikrer barn, foreldre og lokalsamfunnet rettferdighet og like oppvekstvilkår. Dette sikrer også forutsigbarhet for kommunens nåværende og eventuelle fremtidige innbyggere.

Dersom kommunestyret beslutter å holde fast på vedtaket bør det i så fall ventes med å iverksette vedtaket inntil fylkesmannens avgjørelse er mottatt.

Kort resyme og bakgrunn for saken.

- I sak 68/2018 Økonomi- og handlingsplan 2019 – 2022, behandlet av kommunestyret 18.10.2018, ble følgende vedtatt:
Økonomi- og handlingsplan vedtas slik den er fremlagt med følgende endringer:
  1. Kommunestyret ber rådmannen om å legge fram en totaloversikt over mulige

innsparinger i Indre Fosen kommune inkludert konsekvenser for økonomi og kvalitet på tjenestene.

2. Stadsbygd skole 1-10 legges inn i budsjettet med byggestart så snart det er praktisk mulig og senest i juni 2021.

3. Økte kostnader i form av renter og avdrag dekkes ved at den totale driftsrammen i budsjettet reduseres.

4. Vanvikan skole nybygg, 1 -10, planlegging og prosjektering starter i 2022. Avsatt beløp i 2022 endres derfor fra 80 mill. til 10 mill.

- Med bakgrunn i vedtaket i sak 68/2018 Økonomi- og handlingsplan 2019 – 2022, startet kommunedirektøren jobben med å legge fram en «Totalplan for Indre Fosen kommune». Kommunedirektøren hadde ikke hjemmel til å starte utredning av skolestrukturen i Indre Fosen kommune i kommunens styringsdokumenter på dette tidspunktet. Dette finnes det fortsatt ikke hjemmel for pr d.d.
- Våren 2020 gjennomførte KS-konsulent på oppdrag fra Indre Fosen Kommune et utredningsarbeid for å se på mulighetene for å redusere driftsutgiftene i grunnskolene i Indre Fosen, med mål om å spare 15 millioner.

Parallelt med arbeidet KS-konsulent gjennomførte, ble det gjennomført et tilsvarende arbeid av PwC med en gjennomgang av helsesektoren i kommunen.

- «Totalplan for Indre Fosen kommune» ble presentert for kommunestyre den 10. september.
- I tidsrommet 10. september til 11. oktober ble rapporten fra KS-Konsulent lagt ut sammen med en stor utredning om framtidens helsestruktur, i en felles sakt til offentlig ettersyn. Det kom inn et stort antall innspill, der mange kom inn de siste dagene, under en uke før kommunestyre skulle behandle «Totalplan for Indre Fosen kommune».
- 14. oktober behandlet kommunestyre sak 74/2020 Totalplan for Indre Fosen kommune - en bærekraftig kommune, med følgende vedtak:

Endelig vedtak:

Posisjonspartiene, SP, H, AP, PP og KrF sitt forslag:

1 Helse- og omsorgsplan 2020 – 2030, del 1, vedtas som framlagt.

2 Forebyggende arbeid for barn og unge styrkes gjennom bl.a. helsestasjonen.

3 Hjemmetjenesten og forebyggende tiltak i eldreomsorgen styrkes.

4 Bo- og aktivitetstjenesten styrkes.

5 Ombygging av Råkvåg aldershjem til omsorgssenter utsettes til etter en evaluering av erfaringene fra bruk av HDO plasser ved Stadsbygd omsorgssenter er utført. Utekontor ved legetjenesten Råkvåg ses i sammenheng med dette.

6 Interkommunal legevakt og legevaktsentral utredes.

7 Øvrige tiltak i helse- og omsorgsplan 2020 – 2030, del 2, vedtas som framlagt.

Men gjennomføring av tiltak forskyves med en 1.000.000,- pr år i planperioden

8 Fevåg/Hasselvika skole opprettholdes. Det utredes et oppvekstsenter for Fevåg/Hasselvika der felles administrasjon med Åsly skole vurderes.

Utredning ferdigstilles innen 01.05.2021

9 Stadsbygd skole opprettholdes som 1-10 skole.

10 Planlegging av nybygg for 1.- 7. trinn ved Stadsbygd skole settes i gang, med mål om byggestart 2021. Ungdomsskole legges til dagens paviljong.

Totalkostnad for nybygg og utbedring av paviljong reduseres til 105.000.000, - kr

11 Vanvikan skole opprettholdes som 1-10 skole. Ny vurdering gjøres i forbindelse med bygging av ny skole.

12 Mælan skole opprettholdes som 1-10 skole.

13 Eiendommen som Johan Bojer videregående skole, skolested Rissa bruker, tas ikke i bruk til grunnskole og kan disponeres fritt fra august 2023.

14 Barnehagestrukturen utredes i forkant av behandlingen av økonomi- og handlingsplan våren 2022.

15 Fagerbakken barnehage opprettholdes inntil kommunens barnehagestruktur er utredet.

16 Vedtektene for barnehagene i Indre Fosen kommune gjennomgås og revideres i 2021.

17 Helhetlig oppvekstplan ferdigstilles i 2021.

18 Bygg- og eiendomsforvaltningen gjennomgås med formål om betydelig salg av eiendom.

19 Kultursektoren reduseres med ressurser innenfor bibliotek og kulturskole.

20 Når omstillingsprogrammet for arbeids- og næringsliv Indre Fosen kommune avsluttes, ansettes en næringsutvikler.

21 VAR-området (vann, avløp og renovasjon) skal være selvfinansierende fra 2021.

22 Eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer innføres fra 2022. Flere innsparingsmåter utredes med sikte på fjerning av eiendomsskatt i forbindelse med behandling av økonomi- og handlingsplan i juni 2021.

23 Godtgjøring til politikere reduseres med 10% og antall kommunestyrerepresentanter reduseres til 29 etter valget i 2023.

24 Investeringsbudsjett reduseres

25 Størrelse og kostnad på Vanvikan barnehage vurderes på nytt.

26 Administrasjon tas ned med 1.000.000, - kr i 2021 og ytterligere 1.000.000, - kr,- i 2023

27 Personell på grunnskole grunnet synkende elevtall reduseres 1.000.000, - kr mer enn kommunedirektørens forslag

28 Eierforhold og driftsansvar av idrettshaller og samfunnshus i kommunen harmoniseres. Det er et overordnet mål at kommunen skal eie minst mulig.

29 Utrede mulighetene for å redusere kostnader på innkjøp.

- I sak 93/2020 Budsjett 2021 og økonomi- og handlingsplan 2022-2024, behandlet i kommunestyre den 10.12.2020, ble følgende verbalforslag lagt fram:

Knut Ola Vang (AP) fremmet på vegne av AP tilleggsforslag til Økonomi og handlingsplan:

Ungdomstrinnet ved Stadsbygd og Vanvikan skoler samles på Åsly. Administrasjonen utreder hvilket tidspunkt dette kan gjennomføres best både faglig og økonomisk.

Votering:

Tilleggsforslag fra AP til Økonomi og handlingsplan

Ungdomstrinnet ved Stadsbygd og Vanvikan skoler samles på Åsly. Administrasjonen utreder hvilket tidspunkt dette kan gjennomføres best både faglig og økonomisk.

Vedtatt med 21 mot 16 stemmer.

Begrunnelse for ønske om ny vurdering – lovlighetskontroll.

Det er ulovlig å legge ned en skole - eller ta bort årskull ved en skole - som del av et budsjettvedtak hvor formålet kun er økonomisk besparelse (Årsbudsjett /Økonomiplan) (Kommuneloven, § 14-4 og 14-5).

Det er krav om at nedlegging av skoler skal behandles som egen sak. I denne saken er det behandlet som en del av årsbudsjettet (med de bindende virkninger et årsbudsjett har). Dette er ikke i samsvar med loven.

Ved endring av skolestruktur skal det fremmes en egen sak pr. skole. Der det skal fremlegges full konsekvensutredning (pedagogisk, samfunnsmessig og økonomisk) (Forvaltningsloven kap. VII).

Kommunestyret må forholde seg til den lovlig vedtatte skolestrukturen i budsjettsaker.

Brudd på nærskoleprinsippet

Mye av rettstenkningen i norsk skole bygger på retten til å gå på nærskolen.

Prinsippet er nedfelt i opplæringslova §8-1. som sier at «Grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved skolen i nærmiljøet som dei soknar til.»

1. Det er kommunen sitt **ansvar** og sørge for alle barn i kommunen får grunnskoleopplæring i tråd med nærskoleprinsippet m.m.
2. **Hvor** opplæringen skal gjennomføres, fastsetter kommunen gjennom vedtak, der en deler inn kommunen i hensiktsmessige opptaksområder (skolekretser). Barna innenfor en skolekrets, **skal** som hovedregel sogne til den skolen som ligger i samme område.
3. Alle kommuner har slike regler – fastlagt enten gjennom vedtatt kommunal forskrift eller sedvane.
4. Om kommunen ønsker å endre opptaksområdet, kan det bare skje etter *en særskilt prosedyre – ved kommunal forskrift* (Forvaltningsloven §37 m.m)

Ved endring av skolestruktur må «Lokal forskrift om skolestruktur i Indre Fosen kommune» endres i henhold til regelverket i pkt. 4 over) og i henhold til rundskriv Udir 2-2012.

Ikke hjemmel i kommuneplanen

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsverktøy.

Plan og bygningsloven §11-2. Kommuneplanens samfunnsdel:

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig.

Dokumentet skal være grunnpilaren for all annen planlegging i kommunen. Det må gi ståsted og retning for alle kommunens sine målsetninger og oppgaver.

Regelverket understreker at barn og unge sine interesser skal særskilt ivaretas.

Kommunen kan derfor ikke løsrive spørsmålet om endringer i skolestrukturen fra å bli behandlet gjennom kommuneplanens sin samfunnsdel.

- **Det legges til grunn at en kommune må ha hjemmel i sine egne styringsdokumenter for å kunne starte og gjennomføre en strukturendring.**
- **I de gjeldende kommuneplanens samfunnsdeler for henholdsvis gamle Rissa og gamle Leksvik kommune står det ingen ting om strukturendringer.**
- **En eventuell strukturendring må derfor først vurderes gjennom de fireårige prosessene som gjelder for kommuneplanen.**

Brudd på ny statlig forskrift

Det foreligger en nasjonal forskrift fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 17.06.2016 «Forskrift om sammenslåing av Rissa kommune i Sør-Trøndelag fylke og Leksvik kommune i Nord-Trøndelag fylke»

I forskriften står det:

§ 4.

«Vedtekter og forskrifter som er gjeldende i Rissa og Leksvik kommuner skal fortsatt gjelde for vedkommende områder i Indre Fosen kommune inntil nye lokale vedtekter og forskrifter er gitt av kommunestyret. Frist for fastsetting av nye vedtekter og forskrifter settes til 30. juni 2018. Kommuneplanene etter plan- og bygningsloven kapittel 11, inkludert arealdelen, gjelder inntil det nye kommunestyret har vedtatt nye planer for den nye kommunen. Det samme gjelder reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven kapittel 12.»

- **Det legges til grunn at det er brudd på §4 i denne nasjonale forskriften, som ligger til grunn for kommunesammenslåingen, når Indre Fosen kommunene nå vedtar strukturendringer uten hjemmel i sine egne styringsdokumenter.**

Endring av skolestrukturen ikke tilstrekkelig utredet.

Prosessen er ikke i tråd med Utdanningsdirektoratet sine retningslinjer for endring av skolestruktur. Konsekvensutredning (pedagogisk, samfunnsmessig og økonomisk) er ikke tilstrekkelig gjennomført,

høringsrunde er ikke på 2 måneder som anbefalt, og kommunestyret har ikke fått forelagt seg saken for behandling før vedtak om skolenedleggelse fant sted.

En felles ungdomsskole på Åsly vil medføre at totalt sett flere elever i kommunen vil måtte ha skoleskyss. Økt tidsbruk på buss vil kunne føre til økt grad av utrygghet og engstelse for skolebarna, i tillegg til negative helse- og miljøeffekter. Disse forholdene er ikke forsvarlig vurdert av kommunen.

Vi kan ikke se at hensynet til barns beste er tilstrekkelig utredet i saksframlegget, noe som er lovpålagt i alle kommunale vedtak som berører barn (Barnekonvensjonen, artikkel 3). Det er ikke synliggjort eller dokumentert hvordan våre barn vil få et like godt, eller fortrinnsvis bedre tilbud, på mottakerskolen som det de har ved nærskolen. Det framstår derimot som åpenbart at kommunens hovedformål er å spare penger.

De økonomiske konsekvensene er ikke tilstrekkelig utredet, eksempler på dette er:

- Kostnadene ved bygging av ny skole på Stadsbygd er ikke tilstrekkelig utredet. Kommunen har i ulike sammenhenger operert med kostnader som MNOK 130 for bygging av 1-7 og MNOK 180 for 1-10 skole på Stadsbygd. Det er ikke kjent hvilke elevtall som ligger til grunn for kommunens beregninger og hvilken kvadratmeterpris det er kalkulert med. I følge en utredning Norconsult har gjort for Sandefjord kommune, lagt til grunn en erfaringskostnad på 34.000 kr/m² for skolebygg. Norconsult har også gjennomført en undersøkelse på vegne av Utdanningsdirektoratet for å se på arealbruken i nye norske skoler. Der er funnene at det bygges i gjennomsnitt for kombinerte skoler med et areal på 7,1 m²/elev. Da det er noe større skoler (400 elever og oppover) kan en anta noe mindre utnyttelse av fellesarealer, og legge til grunn 10 m²/elev. Så om en da legger til grunn 250 elever for en 1-10 skole, 10m²/elev og en kostnad på 34.000 kr/m² ($250 \cdot 10 \cdot 34.000 = 85.000.000$) vil det gi en bygge kostnad på MNOK 85!!! Tilsvarende for en barneskole for f.eks. 200 elever vil det gi en bygge kostnad på MNOK 68.
- Kostnadene ved å ta i bruk paviljongen ved Stadsbygd skole som ungdomstrinn er ikke utredet. Her foreligger det kun et muntlig utsagn fra oppvekstsjefen på at paviljongen er et dårlig alternativ.
- Kostnadene med skoleskyss er ikke tilstrekkelig utredet. I kostnadsoverslaget for reisekostnader er det kun lagt til grunn kostnader ved skyss fra dagens skole til ny skole. Reisetid for elever som i dag har forholdsvis lang reisetid, vil trolig få en reisetid som vil være lengre enn det som er anbefalt. Det vil da komme ytterligere kostnader for å redusere reisetiden for disse elevene. Det er kun sett på den kommunale delen av skysskostnadene, de fylkeskommunale er ikke hensyntatt. Foreldres økte utgifter for reise til foreldremøter og konferansetimer er heller ikke tatt hensyn til.
- Kostnader i forbindelse med tilpasninger på Åsly er ikke tilstrekkelig utredet. Ref høringsinnspill fra ansatte ved Åsly skole.
- Administrative kostnader i forbindelse med endring, etablering og flytting er ikke tatt med. I dette tilfelle kan det bli store kostnader i forbindelse med rekruttering av lærere.

<https://www.sandefjord.kommune.no/globalassets/oppvekst-og-kunnskap/ok-dokumenter/skoletruktur/9-tiltaksrapport-skole.pdf>

http://www.skoleanlegg.utdanningsdirektoratet.no/uploads/Artikler_vedlegg/Sammenligning_grunnskoleareal2015.pdf

Utredningsarbeidet som ble utført av KS-konsulent er ikke gjennomført på en ryddig måte. I innledende runde ble dette arbeidet lagt fram som et kompetanse- og kvalitetsløft i grunnskolene i Indre Fosen. Først helt på tampen i utredningsarbeidet kom det fram at den sannsynlige

målsettingen med arbeidet var å endre skolestrukturen, slik at innspill og uttalelser gitt i intervju og digitale workshops er gitt på et feilaktig grunnlag. Mange mener at her ble elevene og foresatte direkte ført bak lyset, og gitt feilaktige forutsetninger for de spørsmålene som skulle besvares.

Utredningen gjort av KS-Konsulent tar i hovedsak for seg mulige sparte driftsutgifter basert på teoretiske gruppestørrelser ved sammenslåing av skoler. Den tar ikke hensyn til byggekostnader, som kostnader i forbindelse med ombygging/tilbygg ved Åsly og nybygg ved Stadsbygd skole.

«Totalplan for Indre Fosen kommune» inneholder ikke noen skolefaglig utredning!

Brudd på høringsfrist

Justis- og beredskapsdepartementet har utarbeidet retningslinjer for forskriftsarbeid i kommunene. Retningslinjene er av 30. januar 2002 og ligger på Justis- og beredskapsdepartementets nettside. Kommunene anbefales her å benytte to måneders høringsfrist. Utdanningsdirektoratet anbefaler at det sees hen til disse retningslinjene også når lokale forslag om endring av skolestruktur skal utarbeides.

I forbindelse med behandling av totalplanen ble saksdokumentene lagt ut til offentlig ettersyn på kommunens hjemmeside i perioden 10. september til 11. oktober 2020. Det kom inn et stort antall innspill som ble gjort tilgjengelig for kommunestyre som vedlegg til saksinnstillingen til kommunestyremøtet 14. oktober.

Det er i etterkant av at saksdokumentene som ble lagt ut til offentlig ettersyn den 10. september 2020, kommet fram nye opplysninger og momenter i saken som ikke har vært en del av saksdokumentene som det er gitt innspill på fra berørte parter. Blant annet er det vært flere runder med spørsmål og avklaringer fra politiske partier både i forkant av kommunestyremøtet den 15. oktober, hvor totalplanen ble behandlet og i forkant av kommunestyre den 10. desember, hvor sak 92/2020 «Budsjett 2021 og Økonomi- og handlingsplan 2022-2024» ble behandlet. Disse nye opplysningene og momentene i saksgrunnlaget skulle vært ute til høring hos berørte parter før det eventuelt ble ny behandling av skolestrukturen i Indre Fosen.

I en sak om skolenedleggelse, som berører barn, foreldre, ansatte, lokalsamfunn, organisasjoner mv., er det særdeles viktig at de berørte har hatt anledning til å uttale seg før det tas en avgjørelse.

Vi ber om at verbalforslaget punkt 7. som ble vedtatt under behandlingen av PS 92/2020 Budsjett og økonomi- og handlingsplan 2022-2024 lovlighetskontrolleres

Marthe Småvik

MARTHE SMÅVIK(FRP)

Rune Johnsen

RUNESCHEI(H)

Trine Pedersen

TRINE PEDERSEN(SP)

Kristoffer Moan

KRISTOFFER MOAN(SP)

Erling K Pedersen

ERLING KRISTIAN PEDERSEN(SP)

Må kunne dokumentere saklige hensyn når kommunen selger til en som ikke hadde høyeste bud

Kommunal Rapport 14.12.2020

Kan kommunen la være å selge til den som har gitt det høyeste budet?

SPØRSMÅL: En kommune ønsker å selge en større eiendom som er regulert til næringsformål. Saken er nå satt til behandling i kommunestyret i lukket møte. Det er lagt fram tilbud fra fire potensielle kjøpere som ordfører hadde tatt direkte kontakt med. Kommunedirektøren innstiller på at man skal ta imot tilbudet fra en lokal bedrift, selv om dette er vesentlig lavere enn det høyeste fra konkurrentene. Er det greit at man vedtar dette salget på denne måten?

SVAR: Spørsmålet om *lukking av møtet* kan ikke avgjøres på forhånd. Det er bare kommunestyret selv som kan vedta at en sak der skal behandles i lukket møte, og bare der ett av vilkårene i kommunelovens [§ 11–5](#) for slik lukking er til stede. I denne saken er det sannsynligvis to mulige grunnlag for dette:

Det ene er etter [§ 11–5](#) tredje avsnitt, bokstav b, at det vil kunne komme fram opplysninger i møtet som kunne vært unntatt fra innsyn etter offentleglova om de sto i et dokument, og tungtveiende offentlige interesser tilsier av møtet lukkes for å skjerme disse. Hvis vedtaket innebærer at det kan være aktuelt å gå videre i forhandlinger med den aktuelle kjøperen, f.eks. om avtale med en nærmer presisering av hvordan tomten skal brukes, se her offentleglova [§ 23](#) første avsnitt om unntak som «er påkrevd av omsyn til gjennomføring av økonomiforvaltninga til organet»

Det andre kan være at ett eller flere av de aktuelle tilbudene inneholder opplysninger som er underlagt taushetsplikt i kommunen. Da må kommunestyret lukke møtet, se kommunelovens [§ 11–5](#) andre avsnitt, siste setning. Dette kan særlig være aktuelt hvis det legges fram opplysninger om forretningsmessige forhold som er det er taushetsplikt etter forvaltningsloven [§ 13](#) første avsnitt, nr. 2. Her vil andre som har gitt bud på eiendommen kunne kreve innsyn også i slike opplysninger hvis de kan ha betydning for avgjørelsen, se forvaltningslovens [§ 19](#) andre avsnitt, men da vil de selv få taushetsplikt og være avskåret fra å bruke det de har fått vite utenfor den konkrete saken, se forvaltningslovens [§ 18 b](#) siste avsnitt.

Når det så gjelder *selve vedtaket*, har vi ingen lovregler om salg av kommunal eiendom, på linje med de vi har om anskaffelse. Men det er to viktige rettslige begrensninger i kommunens handlefrihet også her:

Den ene ligger i krav om forsvarlig saksbehandling, herunder at kommunedirektøren i sitt saksforelegg skal ha vurdert lovligheten og forsvarligheten av det aktuelle vedtaket. Sentralt vil her være hvordan man begrunner manglende offentlig utlysning av det planlagte salget, om dette var forsvarlig ut fra ønsket om et gunstigst mulig salg. Dette er noe som i prinsippet kan prøves av fylkesmannen etter lovlighetsklage fra tre kommunestyremedlemmer, og unntaksvis også av eget tiltak.

Det andre er spørsmål om brudd på likhetsprinsippet: Hvis kommunen har valgt å selge til andre enn den som tilbød best pris, må den kunne dokumentere at avgjørelsen om valg av kjøper er basert på et annet og saklig hensyn, f.eks. knyttet til den planlagte bruk av eiendommen. I motsatt fall vil vedtaket kunne bli ugyldig.

Energiselskap slipper ikke unna offentlighetsloven

Kommunal Rapport 07.12.2020

Bergen tingrett støtter Fylkesmannens vedtak om at energiselskapet BKK AS er omfattet av offentlighetsloven. Selskapet mener dommen er feil.

– For oss handler dette om å få på plass en prinsipiell avklaring for en hel bransje. Dommen vil mest sannsynlig bli anket, sier konserndirektør for kommunikasjon og samfunnskontakt Rune Indrøy i BKK AS.

Støtter Fylkesmannens vedtak

Energiselskapet BKK AS har gått rettens vei for å unngå å bli omfattet av offentlighetsloven. I forrige uke falt dommen i Bergen tingrett. Energiselskapet får ikke medhold. I en 35 siders dom konkluderer retten med at morselskapet i det offentlig eide BKK AS ikke *hovedsakelig* driver næring i konkurranse med private aktører. Retten mener Fylkesmannen i Vestlands vedtak om at BKK AS er omfattet av offentlighetsloven er korrekt.

«Fylkesmannens konklusjon om at BKK AS er omfattet av offentleglovas virkeområde er etter dette truffet med rette», står det i dommen.

Fakta

Energiselskapet BKK AS mener at selskapet ikke er omfattet av offentlighetsloven fordi selskapet driver i direkte konkurranse med private aktører.

Den aktuelle lovparagrafen i offentlighetsloven er §2:

Lova gjeld for

- a) staten, fylkeskommunane og kommunane
- b) andre rettssubjekt i saker der dei gjer enkeltvedtak eller utferdar forskrift,
- c) sjølvstendige rettssubjekt der stat, fylkeskommune eller kommune direkte eller indirekte har ein eigarandel som gir meir enn halvparten av røystene i det øvste organet i rettssubjektet, og
- d) sjølvstendige rettssubjekt der stat, fylkeskommune eller kommune direkte eller indirekte har rett til å velje meir enn halvparten av medlemmene med røysterett i det øvste organet i rettssubjektet.

Bokstavene c og d gjeld ikkje rettssubjekt som hovudsakleg driv næring i direkte konkurranse med og på same vilkår som private.

Ikke i direkte konkurranse

I dommen fra Bergen tingrett vises det til at det er enkelte uklarheter i både forarbeidene til offentlighetsloven og lovens forskrift. Retten peker på at det verken foreligger høyesterettspraksis eller underrettspraksis om sakens problemstilling. Retten har derfor gjennomgått praksis fra både Sivilombudsmannens og fylkesmennene i lignende saker.

Retten peker i dommen på at selskapet har solgt forskjellige tjenester og ytelser de siste årene. Blant annet foretok BKK AS diverse oppkjøp av enkelte kraftselskap i distriktet. Retten mener at dette skjedde i direkte konkurranse med private aktører. Retten peker på at hovedspørsmålet er om selskapet «hovedsakelig» driver med næringsvirksomhet i konkurranse med private aktører.

«Slik retten ser det fremstår tjenestosalget og oppkjøp som begrenset virksomhet i forhold til BKK AS samlede næringsvirksomhet, som i det vesentlige dreier seg om næringsvirksomhet som ikke utøves i direkte konkurranse med andre private», skriver retten i dommen.

Uenig i dommen

Retten mener at BKK AS ikke oppfyller lovens krav om at selskapet «hovedsakelig» driver med næringsvirksomhet i direkte konkurranse med private aktører.

«Retten er av den oppfatning at BKK AS i det vesentlige utøver suveren, intern eieraktivitet og mottar utbytte fra andre selskapers konkurranseutsatte virksomhet», står det i dommen.

Dette er BKK AS uenig i.

– BKKs morselskap driver i høyeste grad konkurranseutsatt virksomhet. Konsernstyret skal diskutere dommen kommende uke, sier Indrøy.

Viser til unntaksbestemmelser

I stevningen har BKK AS anført at selskapet vil få en utilsiktet konkurranseulempe hvis det blir omfattet av offentlighetsloven. Jussprofessorene Jan Fridthjof Bernt og Erik Boe i Kommunal Rapport vist til at offentlighetsloven har flere lovparagrafer som hjemler unntak av konkurransesensitive opplysninger. Det samme pekes det på i dommen.

«Konkurranseulempene vil langt på vei avbøtes ved anvendelsen av lovens regler. Det vises i den forbindelse til at en konkret må vurdere å unnta innsyn i tilknytning til konkurransesensitive opplysninger etter blant annet offentlighetsloven § 13 og forvaltningsloven § 13. Dette vil kunne avverge store deler av de anførte ulemper», står det i dommen.

BKKs anførte ulemper ved å være omfattet av journalføringsplikt og måtte ta stilling til henvendelser, framstår for retten som overdrevne.

Ikke enig med dommen

BKK holder fortsatt fast på at innsyn vil svekke deres konkurranseevne.

– Det svekker vår konkurransekraft fordi det også gir konkurrenter innsyn i vår virksomhet og i våre forretningsstrategier. Dette er et viktig prinsipp for BKK og for hele energibransjen. Derfor tar vi og vår bransjeorganisasjon Energi Norge ansvar for å få på plass en prinsipiell avklaring, sier Indrøy.

– *Hvorfor er ikke unntaksbestemmelsene i offentlighetsloven som verner om konkurranseutsatte opplysninger, tilstrekkelig for BKK?*

– BKK har ingen ytterligere kommentarer i saken, sier Indrøy.

«Gjøres under medienes oppsyn»

I dommen påpekes det at forståelsen retten legger til grunn, medfører at offentlig eide selskap ikke står like fritt til å velge den forretningsmessige mest optimale organisering, dersom en samtidig ønsker å være unntatt fra offentlighetsloven.

«Begrensningen rammer imidlertid konkret et morselskap som hovedsakelig ikke driver i direkte konkurranse med andre private, og forvalter offentlig kapital som etter hovedregelen skal gjøres under medienes oppsyn», står det i dommen.

I lovens forarbeider har flere statlige selskaper blitt unntatt fra offentlighetsloven. Retten peker på at eventuelle uklarheter dette måtte medføre må lovgiver selv avklare.

Regjeringsadvokat Sture Nilsson har prosedert saken for staten. Han har ikke svart på våre henvendelser.

Partene har ankerett. Dommen fra Bergen tingrett er ikke rettskraftig.

Er det to forslag til budsjett, stemmes det alternativt slik at ett får flertall

Kommunal Rapport 04.01.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hvordan skal man stemme over budsjettet?

SPØRSMÅL: Har no fått skaffa meg kommentarutgaven og den blir til stor hjelp vidare i det kommunalpolitiske arbeidet. Det er imidlertid ei viktig sak eg IKKJE greidde å få avklart vha boka. Det gjeld avstemning over budsjett/økonomiplan. Eg forstår at kommunestyret har plikt til å få vedtatt eit budsjett og at det difor ikkje kan aksepterast ein voteringsmåte som endar med at ingen forslag blir vedteke. Difor skal ein altså ha ei ny røysting over dei to med flest røyster frå førstevotering dersom ingen oppnår fleirtal straks. Mitt spørsmål er då: Korleis skal denne røystinga foregå?

Alt. 1: Dei to forslaga vert sett opp mot einannan og alle blir såleis tvinga til å røyste for eitt av dei. Dermed vil eitt av forslaga oppnå fleirtal.

Alt. 2: Det blir røysta for og imot kvart av dei to forslaga etter tur og det forslaget som fekk flest røyster av desse to er vedteke, sjøl om forslaget då kanskje ikkje har fleirtal i forsamlinga si tilslutning.

SVAR: Takk for det spørsmålet. Svaret er klart nok det første alternativet, men lovgiver har valgt å gjøre det litt vanskeligere for brukerne da man utformet kommuneloven 2018. Det du setter opp som alternativ 1 var sagt uttrykkelig i forgjengeren til denne bestemmelsen; [kommuneloven 1992, § 35 nr. 2, andre setning](#), som lød: «Er det framsatt alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, stemmes det deretter alternativt mellom de to forslag som fikk flest stemmer ved denne».

Tilsvarende formulering i [kommuneloven 2018 § 11–9 tredje avsnitt, siste setning](#), er mindre presis. Her sies det bare at «Hvis det er fremmet flere alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, skal det deretter stemmes over bare de to forslagene som fikk flest stemmer ved første gangs avstemning».

Så vil en trent jurist se at det fremgår forutsetningsvis av innledningen til denne setningen at det skal stemmes alternativt over de fremsatte budsjettforslagene ved første gangs avstemning, og da er det ikke tvilsomt at det samme må gjelde også ved den andre og endelige voteringen.

I forarbeidene til bestemmelsen (Prop. 46 L. 2017-2018) sies det da også bare kort om denne at den «er en videreføring av dagens § 33».

Tanken bak denne regelen er stadig at det i siste instans må stå et flertall av medlemmene bak vedtaket om årsbudsjett og økonomiplan, slik at dette blir er vedtatt som et direktiv både til administrasjon og folkevalgte organer om rammene for saksforberedelse og vedtak.

Men noe stort bidrag til arbeidet med å gjøre språket i lovtekster mer leselig for den som ikke er ekspert, er den nye lovteksten her ikke. Og her har vi forsømt oss også i kommentarutgaven.

Eventuelt 22.01.2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

22.01.2021

Saknr

09/21

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/2 - 1

Forslag til vedtak

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Godkjenning av protokoll 22.01.2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

22.01.2021

Saknr

10/21

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/2 - 2

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 22.01.2021, godkjennes.